

7.5.2018

Helsingin kaupunginmuseon lausunto Kallvikintien suunnitteluperiaatteiden osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

HEL 2017-013137 T 10 03 03

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelu on pyytänyt kaupunginmuseolta lausuntoa Kallvikintien suunnitteluperiaatteiden osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Kallvikintien suunnitteluperiaatteiden tarkoituksena on koota yhteen alueen kehittämiseen liittyvät olennaiset näkökohdat. Kallvikintielle on Helsingin uudessa yleiskaavassa esitetty pikaraitiotieyhteys Raide-Jokeri 2, jonka yhteyteen tutkitaan tehokasta täydennysrakentamista. Suunnitteluperiaatteilla määritellään täydennysrakentamisen ja muun kehittämisen laajuutta ja sijoittumista. Museo tarkastelee suunnitteluperiaatteita perustehtävänä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta.

Kulttuuriympäristön näkökulmasta Kallvikintien tulevassa suunnittelussa huomioitavia seikkoja ovat erityisesti Kallvikintien status arvoympäristönä sekä tielinjauksen asema osana maakunnallisesti merkittävää Keski-Vuosaaren 1960-luvun metsälähiötä. Kallvikin tie on nostettu Helsingin kaupungin arvoympäristöihin aikakautensa tyyppisenä katu-
na. Se toimii Keski-Vuosaaren alueen kokoojakatuna, josta pienemmät pihakadut syöttävät liikennettä alueen saarekemaisiin asuinkortteleihin. Kallvikintiellä on siten merkittävä rooli osana Keski-Vuosaaren metsälähiön alkuperäistä asemakaavallista kokonaisuusjäsentelyä. Sen linjaus noudattelee metsäkaupungin maisemarakennetta ja se on edustava esimerkki 1960-luvun kaupunkisuunnittelun ihanteista.

Keski-Vuosaari on metsäkaupunkiperiaatteen mukaisesti toteutettu 1960-luvun lähiö. Ulkosityönteisen liikenteen ohella sen tunnuspiirteitä ovat lamellitalojonojen horisontaaliset suurmuodot, pitkät pihatilarajat, pistetalot, jotka sijoittuvat rinteille, palveluiden sijoittaminen ostoskeskuksiin ja liikerakennuksiin, metsävaltainen keskuspuisto ja runsas jalankulkuverkosto. Rakennuskannalle leimallista on varhainen elementtirakentaminen sekä Asuntosäästäjien toiminta alueen suurimpana rakennuttajana. Kokonaisuudessaan alue on Suomen oloissa ainutlaatuisen yhdistelmä korkeatasoista ja edistyksellistä puistoalue- ja rakennussuunnittelua sekä hartiapankkirakentamista.

Vaikka Keski-Vuosaari rakennettiin niukoilla resursseilla, oli suunnittelun kokonaisote myös ulkoalueiden osalta kunnianhimoinen. Tämä näkyy hyvin myös Kallvikintien välittömässä ympäristössä. Metsäkaupunkimaiset, kapeat puistokaistaleet, jotka reunustavat Kallvikintietä Vuo-

7.5.2018

saarentieltä pohjoiseen ja etenkin Heteniityntien risteuksen ja Ilveskorven puiston ympäristössä (esim. As Oy Fastighets ab Dalen Babord, As Oy Säästöpurje, As Oy Kivisaarentie ympäristöineen) ovat Kallvikintien keskeinen ominaispiirre. Etenkin metsälähiölle tyypillinen väljyys, vehreys sekä rakennusten ja metsäkaistaleiden vuorottelu ovat Kallvikintien säilytettäviä ominaispiirteitä. Kallvikintien ympäristön keskeiset arvot on kartoitettu Keski-Vuosaaren rakennusinventoinnissa (KSV/Salastie & Varjola-Galtat, 1999) ja Keski-Vuosaaren maisema ja kaupunkikuvallisessa selvityksessä (KSV, 2006).

Arvoympäristötietokannassa Kallvikintie on suojelun tasoluokassa III: ”Mahdolliset uudet toimenpiteet tulee sopeuttaa harmonisesti kohteen ominaispiirteisiin ja ympäristöön sekä suunnitteluajan yleisiin tyyliin nähden. Toiminnallisista syistä kohteessa voidaan tehdä perusteltuja, sen kulttuurihistoriallisia arvoja tukevia muutoksia.”

Kaupunginmuseo pitää tärkeänä, että edellä mainitut alueen ominaispiirteet ja arvot sekä niiden vaalimisen tavoitteet otetaan huomioon suunnitteluperiaatteita laadittaessa. Suunnitteluperiaatteiden luonnoksessa ehdotettu rakennustehokkuus ja täydennysrakentamisen sijoittelu ovat ristiriidassa alueen kulttuurihistoriallisten, rakennustaiteellisten ja maisemakulttuuristen arvojen kanssa. Kallvikintien ympäristön kehittämisessä olisikin tärkeää, että harkiten huomioidaan ne paikat, joissa ympäristön arvot ovat parhaiten edelleen nähtävissä ja yhtä lailla harkiten osoitetaan luontevat paikat mahdolliselle täydennysrakentamiselle.

Kaupunginmuseolla ei ole Kallvikintien suunnitteluperiaatteiden osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta muuta huomautettavaa.

Lisätiedot

Petteri Kummala, tutkija, puhelin: 310 36940
petteri.kummala(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö